

22 червня в Україні відзначається День
скорботи і вшанування пам'яті жертв війни

**Ще довго в пам'яті
болітиме війна**

День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни – день пам'яті в Україні. Відзначається щорічно 22 червня, у день початку німецько-радянської війни, яка забрала життя кожного п'ятого українця. День встановлено в Україні “...з метою всенародного вшанування пам'яті синів і дочок українського народу, полеглих під час Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років, їх подвигу та жертвовності ... на підтримку ініціативи громадських організацій ветеранів війни, праці, Збройних Сил і жертв нацистських переслідувань...” згідно з Указом Президента України “Про День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні” від 17 листопада 2000 р.

Горем і болем війна увірвалася в кожную українську домівку, кривавою лінією пройшла через кожне серце, кожную долю. Цей день став фатальним для кожного. Для тих, хто пішов і не повернувся. Для тих, хто залишився без батька, сина, чоловіка, брата. Для тих, в кого доля склалася за іншим сценарієм. Все могло б бути інакше. Але цей день пройдений і увіковічений в історії.

Усі ми знаємо, що на долю України припали чи не найстрашніші випробовування у роки радянсько-німецької війни. Не тільки люди потерпали від ударів бомбардування, обстрілу, жорстоких катувань, але і наша рідна земля відчула на собі біль втрати. Скільки було пошкоджено, знищено та вивезено пам'яток історії, археології, архітектури, монументального мистецтва. Щось вдалося відбудувати, відродити, а щось та когось врятувати і повернути додому ми були вже не в силі.

Той народ, який не пам'ятає своєї історії, не має права на майбутнє. З історії ми черпаємо досвід, вона робить нас мудрішими й застерігає від помилок. Війна 1941 року увірвалася в юність наших дідів і прадідів, мов чорний смерч.

Підпалила квітучу землю, затьмарила міста і села. Біль від спогадів з часом стає меншою й не такою пекучою. Та історична віддаленість допомагає усвідомити масштабність минулих трагедій, провести паралелі з сучасністю, зрозуміти, що насправді тоді відбувалося. Саме сьогодні необхідно зрозуміти, що війна, терор, нацизм, голокост – це вселюдська трагедія, а не тільки трагедія того народу, країни, на яких спрямоване це зло. Важливо розуміти його витoki й невідворотні наслідки. Адже у війні не може бути переможців: ще жодна країна не вийшла з війни без втрат. Скільки б не змінювалось поколінь на землі, вони повинні знати, які втрати понесли учасники Другої світової війни, якою ціною була здобута перемога над фашистською Німеччиною і які муки та страждання спричинила війна й німецькому народу також. Хоч би скільки книжок було написано про Другу світову війну, мабуть ніколи не настане час, коли можна стверджувати, що вже досить сказано. Висловити все не вдасться нікому, бо не було міри героїзму людей, виявленому у війні, немає міри горю і стражданням, які принесла вона на своїх чорних крилах. Письменники, художники, музиканти звертаються у своїх творах до теми війни, щоб залишити в пам'яті події, які розкривають велич перемоги народу в цій страшній і кривавій війні. Забуття – підстава для повторення.

Наш священний обов'язок – навіки зберегти пам'ять про тих, хто відстояв перемогу в цій жахливій війні, тих, хто став жертвою смертельних жорен нацизму. Життєписи цих людей – уроки істинної мужності та патріотизму для сучасників.

Україна. Війна. Власна пам'ять [Текст] : дослідження, документи, свідчення. - Київ : Аеростат, 2015. – 263 с.

У синтетичній праці в пам'яттєво-студійному та джерелознавчо-музейному форматі розкривається український вимір Другої світової війни.

До науково-документального видання ввійшли статті істориків, маловідомі документи з фондowego зібрання Національного музею історії України у Другій світовій війні, розлогий науково-довідковий апарат.

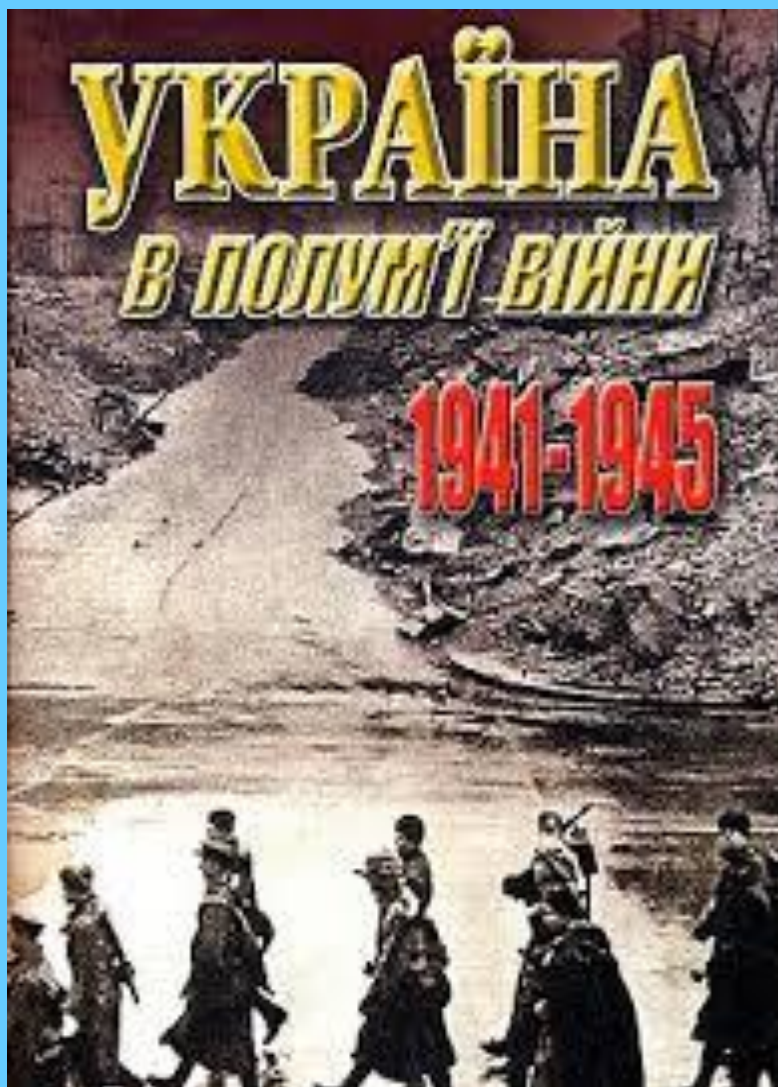
Україна у Великій війні 1939-1945 [Текст] : науково - популярне видання. – Київ : Емма, 2014. – 264 с.

У виданні представлено матеріали про причини, перебіг і наслідки однієї з найбільших і найтрагічніших подій в історії українського народу ХХ століття – Другу світову війну.

На основі значного масиву сучасних матеріалів розглянуто основні аспекти формування історичної пам'яті українського народу про Другу світову війну.

Україна в полум'ї війни. 1941-1945 [Текст] / П. П. Панченко, О. І. Уткін, В. І. Горелов. – Київ : Україна, 2005. – 560 с. : іл.

На основі аналізу фактичного матеріалу, нових архівних джерел автори розглядають найважливіші операції на території України, що суттєво вплинули на подальший хід Другої світової війни, значною мірою збагатили воєнне мистецтво.

Війна і міф. Невідома Друга світова [Текст] / за заг. ред. Зінченка О., В'ятровича В., Майорова М. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. – 272 с. : іл.

За 70 років, що минули від завершення Другої світової війни, чи ми дізналися всю правду про неї? Багато наших знань досі в полоні міфів, табу та пропаганди. У книжці – вибрані 50 сюжетів від 15 авторів.

Робота істориків ґрунтується на довготривалих дослідженнях та опрацюванні розсекречених документів. Її результати свідчать: ці сюжети – міф. Дізнайтеся про них і ви.

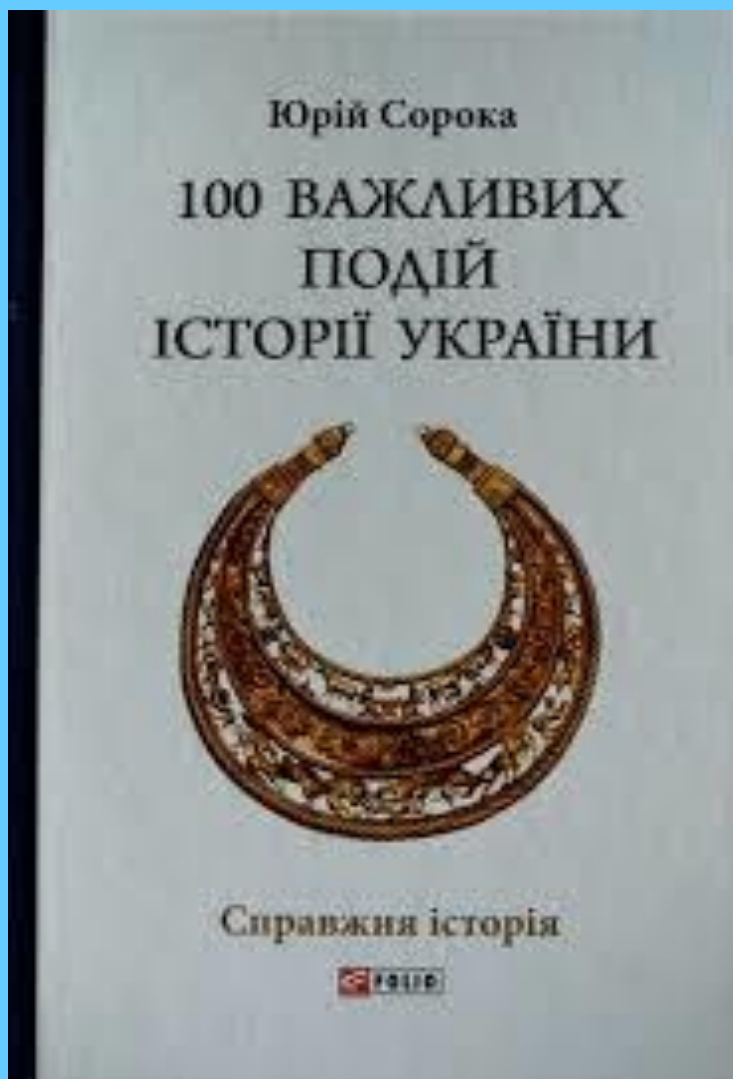
Друга світова війна. Непридумані історії [Текст] : (не) наша, жива, інша / укл. Кіпіані В. – Харків : Віват, 2018. – 304 с.: іл.

Війна розділила родини, позбавила життів, скалічила долі...

Книжка складається з реальних сімейних історій, переказаних зі слів батьків, бабусь і дідусів.

Сорока Ю. 100 важливих подій історії України [Текст] / Юрій Сорока. – Харків : Фоліо, 2019. – 205 с. : іл.

В книзі зібрані події, які сформували ту Україну, котру ми знаємо зараз, зокрема, події Другої світової війни.

Україна в Другій світовій війні: погляд з ХХІ століття [Текст] : історичні нариси / О. Є. Лисенко, В. В. Стецкевич, А. Айсфельд. – Київ : наукова думка, 2011. – 735 с.

У виданні висвітлюється широке коло питань одного з найбільш драматичних періодів історії України – періоду Другої світової війни.

Левітас Ф. Л. Друга світова війна: український вимір [Текст] / Фелікс Левітас. – Київ : Наш час, 2012. – 272 с.

Книгу присвячено суперечливим сторінкам минулої війни. Основну увагу приділено питанням, які зумовлюють широкий науковий і пізнавальний інтерес у сучасному українському суспільстві: справжні причини Другої світової війни, особливості таємної міжнародної дипломатії, трагедія і подвиг перших років війни.

Грицак Я. Нарис історії України [Текст] / Ярослав Грицак. – Київ : Yakaboo Publishing, 2019. – 656 с.

Книгу можна назвати першою популярною історією України, яку, за словами автора, можна «читати без брому» і яка стверджує принципову нормальність української історії.

Черкащина: історія краю та його людності [Текст] / за ред. Масненка В. В., Поліщука В. Т. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 698 с.

Ця книга є першим системним науково-популярним викладом історії Черкащини, зокрема, історія рідного краю в роки війни.

Украдене дитинство: діти і підлітки у роки другої світової війни [Текст] / авт. – упоряд. : Голиш Г. М., Клименко Т. А., Мельниченко В. М. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 192 с.

УКРАДЕНЕ ДИТИНСТВО

Діти і підлітки Черкащини
в роки Другої світової війни

Перед читачами постає цілісна картина повсякденного життя дітей на окупованій території Черкащини, жорстокість і нелюдське ставлення до них окупантів.

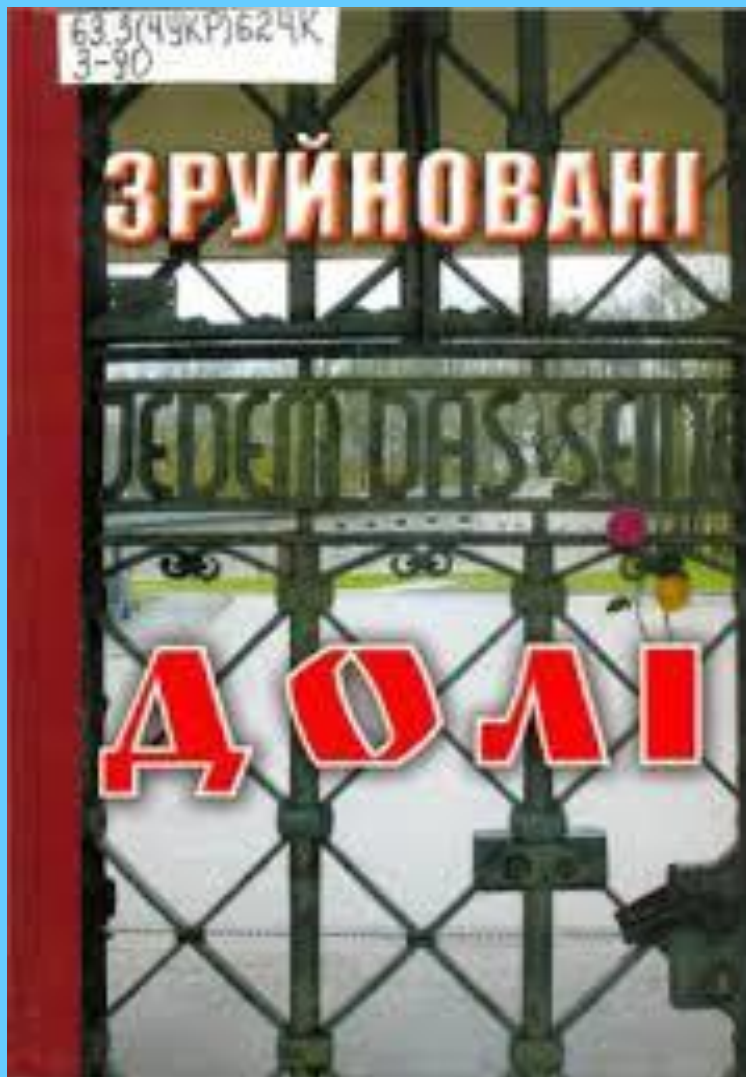
**Гірка правда остарбайтерів [Текст] / уклад. Горідько Т. М. – Черкаси :
ІнтролігаТОР, 2015. – 136 с.**

**В книзі зібрано свідчення
остарбайтерів, в'язнів концтаборів –
жителів Городищини, які доносять
читачам істинні реалії їхніх
вистражданих доль на чужині.**

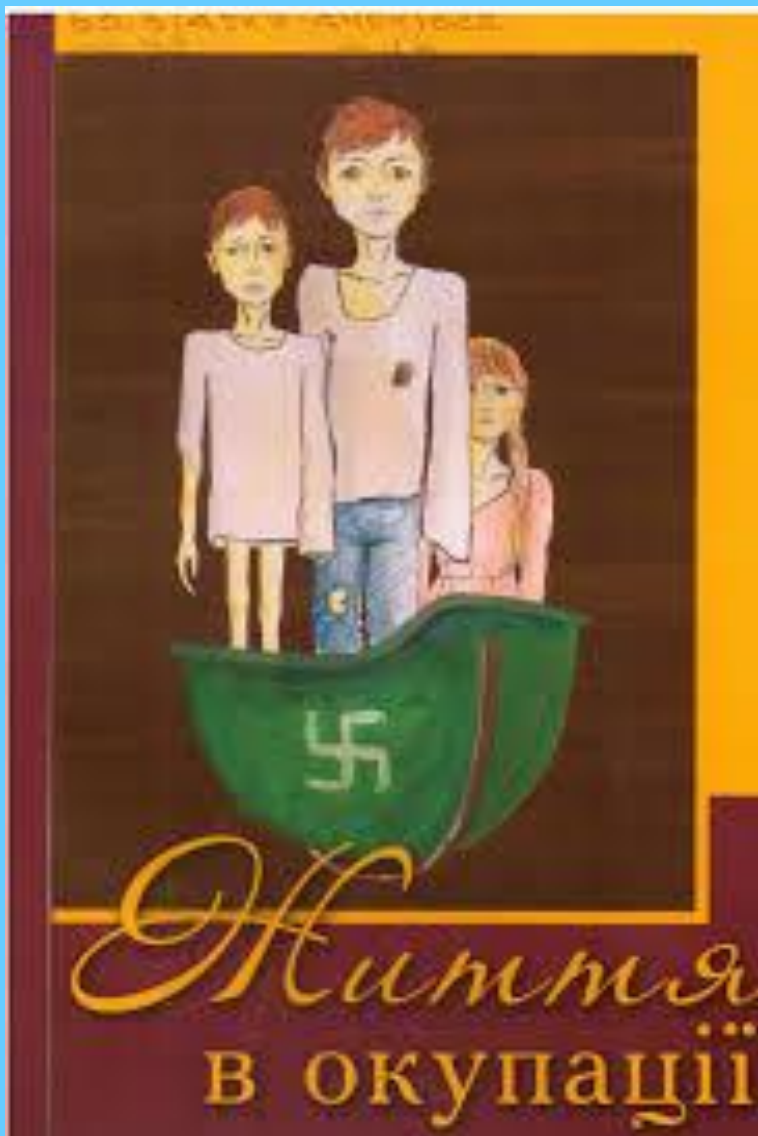

Зруйновані долі [Текст] / уклад. : Воронкіна О. А., Кожура О. Ю., Мартюшева Н. В. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 180 с. : іл.

Це збірка спогадів людей, яких примусово вивезли у роки Другої світової війни до Німеччини (так званих остарбайтерів). Це розповіді колишніх військовополонених, які дивом вижили у концтаборах «Освенцім», «Дахау», «Бухенвальд».

**Життя в окупації [Текст] / уклад. Воронкіна О. А. – Черкаси : Вертикаль, 2012.
– 56 с. : іл.**

До книги увійшли художні роботи, що висвітлюють трагічні сторінки окупації Черкащини в роки Другої світової війни.